

BỘ QUỐC PHÒNG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**BÁO CÁO****Về kinh nghiệm quốc tế về quy trình pháp lý cử lực lượng
tham gia hoạt động gìn giữ hòa bình Liên hợp quốc**

(Kèm theo Tờ trình số /TTr-BQP ngày / /2024 của Bộ Quốc phòng)

Căn cứ Quyết định số 2114/QĐ-TTg ngày 16/12/2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Kết luận số 19-KL/TW của Bộ Chính trị và Đề án Định hướng Chương trình Xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, trong đó: Giao Bộ Quốc phòng nghiên cứu, xây dựng dự án Luật điều chỉnh về tham gia hoạt động gìn giữ hòa bình (GGHB) của Liên hợp quốc (LHQ); thực hiện Quyết định số 403/QĐ-BQP ngày 03/02/2023 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về việc ban hành Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2023 của Bộ Quốc phòng; trên cơ sở kết quả tổng kết và tham gia ý kiến của các ban, bộ ngành liên quan, Bộ Quốc phòng báo cáo đánh giá kinh nghiệm quốc tế về quy trình pháp lý tham gia hoạt động GGHB LHQ, cụ thể như sau:

1. Khái quát về hoạt động gìn giữ hòa bình Liên hợp quốc

Hoạt động GGHB LHQ (dưới hình thức các phái bộ được LHQ cử đến các quốc gia, khu vực đã tạm dừng xung đột hoặc đã có thỏa thuận hòa bình để gìn giữ hòa bình) là cơ chế đặc biệt trong khuôn khổ LHQ dựa vào nguồn lực do các nước thành viên đóng góp, đặt dưới sự chỉ huy của LHQ, thể theo những quy định về an ninh tập thể của Hiến chương LHQ.

Kể từ hoạt động GGHB LHQ đầu tiên vào năm 1948, đến nay LHQ đã triển khai tổng cộng 71 Phái bộ GGHB LHQ trên khắp thế giới. Tại thời điểm hiện tại có 11 Phái bộ GGHB LHQ đang được triển khai với tổng số gần 103.200 nhân viên GGHB (trong đó có gần 75.000 là lực lượng vũ trang); với 121 quốc gia thành viên LHQ đã và đang cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ.

Nhiệm vụ của mỗi phái bộ GGHB LHQ là không giống nhau, có những đặc thù riêng, và có cả sự phát triển, điều chỉnh qua từng giai đoạn. Đến nay, hoạt động GGHB LHQ đã có sự “tiến hóa” qua 04 loại hình Phái bộ khác nhau theo từng giai đoạn. *Giai đoạn thứ nhất* (1948 - 1990), là các Phái bộ truyền thống, với chức năng chính được thiết lập nhằm giám sát các thỏa thuận ngừng bắn giữa các quốc gia có xung đột; *giai đoạn thứ hai* (1990 - 1995), đã có sự mở rộng không chỉ dừng lại ở việc gìn giữ hòa bình mà bao gồm cả các biện pháp cưỡng chế hòa bình (có sử dụng vũ lực); *giai đoạn thứ ba* (1995 - 1999), hoạt động GGHB LHQ có tính chất ngày càng phức tạp

hơn, nhưng quy mô cũng được thu gọn và tập trung hơn vào việc tái thiết, xây dựng hòa bình, đồng thời, các hoạt động cưỡng chế hòa bình (bằng vũ lực) cũng dần ít được áp dụng hơn; *giai đoạn thứ tư* (từ 1999 đến nay) là sự phát triển của các Phái bộ tích hợp, đa chiều, tập trung nhiều hơn vào việc triển khai các hoạt động xây dựng hòa bình, ổn định tình hình nội bộ tại các quốc gia còn bất ổn, có xung đột vũ trang. Gần đây, các hoạt động cưỡng chế hòa bình thường được LHQ trao trách nhiệm cho các quốc gia trong khu vực hoặc các tập hợp các quốc gia được LHQ ủy thác.

2. Quy trình pháp lý cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ của một số nước

Qua nghiên cứu khung pháp lý quốc gia của một số nước khu vực châu Á, châu Phi, khu vực Mỹ La-tinh và trên thế giới về việc tham gia hoạt động GGHB LHQ, có thể thấy, không phải quốc gia nào cũng có quy định về quy trình pháp lý riêng dành cho việc tham gia hoạt động GGHB LHQ. Trên thực tế, dù một số nước có các văn bản pháp lý riêng để điều chỉnh việc tham gia hoạt động GGHB LHQ, song đối với đa số các quốc gia, tính pháp lý của việc cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ thường được xem xét trong khuôn khổ chung của quy trình pháp lý triển khai lực lượng vũ trang ra nước ngoài.

Một số thông tin cụ thể đối với quy trình pháp lý của một số quốc gia trong việc cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ như sau:

2.1. Phi-lip-pin

Tại thời điểm tháng 4/2023, Phi-lip-pin đang có 29 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các hoạt động GGHB LHQ.

Quyết định về việc triển khai lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ của Phi-lip-pin được đưa ra bởi Chính phủ. Thông thường, Chính phủ sẽ mất khoảng 3-6 tháng, kể từ khi có đề nghị của LHQ, để đưa ra quyết định cuối cùng. Hiện tại, Hội đồng Quốc gia về Hoạt động hòa bình của Liên hợp quốc (NCUNPO) là cơ cấu đưa ra định hướng chính sách và giám sát sự tham gia của Phi-lip-pin vào các hoạt động GGHB LHQ. NCUNPO bao gồm 03 Bộ trưởng (Ngoại giao, Quốc phòng, Nội vụ) và lãnh đạo chính quyền địa phương; Bộ trưởng Ngoại giao là Chủ tịch Hội đồng. Đối với việc triển khai đội hình đơn vị, đề xuất của NCUNPO đưa ra sẽ cần có sự chấp thuận của Tổng thống Phi-lip-pin. Về tổng thể, đối với Phi-lip-pin, việc tham gia hoạt động GGHB LHQ không cần sự chấp thuận của Quốc hội.

Về quy mô và tính chất tham gia hoạt động GGHB LHQ, Bộ Ngoại giao Phi-lip-pin đã có văn bản hướng dẫn cụ thể, trong đó khẳng định rằng Phi-lip-pin ưu tiên hỗ trợ các hoạt động GGHB LHQ ở Đông Nam Á và châu Á - Thái Bình Dương, và sự tham gia của nước này phải tuân theo các điều kiện sau: 1) “có thẩm quyền từ Hội đồng Bảo an LHQ”; 2) “nhiệm vụ rõ ràng và khả thi”; 3) “có thể xác định được, nếu không, thì phải có khung thời gian và chiến lược rút lui”; 4) “sự đồng thuận của quốc gia tiếp nhận đối với sự hiện diện của Phái bộ LHQ.”

2.2. Thái Lan

Tại thời điểm tháng 4/2023, Thái Lan đang có 303 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có 271 quân nhân dưới hình thức đơn vị.

Sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc, Thái Lan đã đưa ra cam kết chính sách chính thức về việc tham gia các hoạt động GGHB LHQ, đặc biệt là các hoạt động tại Kuwait, Iraq và Cam-pu-chia. Sau đó, gìn giữ hòa bình quốc tế nói chung, đã chính thức trở thành một phần trong chính sách đối ngoại của Bangkok. Tuy nhiên, Thái Lan không có quy trình chính thức khi xem xét các đề nghị của LHQ về việc triển khai lực lượng tham gia các hoạt động GGHB LHQ. Thay vào đó, đề nghị của LHQ sẽ được xử lý theo cách đặc biệt với quyết định cuối cùng thuộc về Nội các, đứng đầu bởi Thủ tướng và thường có sự tham vấn chặt chẽ của lãnh đạo Quân đội. Ví dụ, năm 1999, tại Hội nghị Thượng đỉnh Hợp tác Kinh tế châu Á - Thái Bình Dương ở Auckland, Thủ tướng Thái Lan khi đó là Chaun Leekpai đã tuyên bố cam kết sẽ tham gia Phái bộ GGHB LHQ tại Đông Timor, ngay sau khi đã đạt được thỏa thuận với người đồng cấp Úc-trây-lia John Howard. Sau quyết định chính trị này, Bộ Ngoại giao và Quân đội Thái Lan mới bắt đầu đàm phán về các chi tiết của việc triển khai (quy mô và thiết bị, v.v.).

2.3. Trung Quốc

Tại thời điểm tháng 4/2023, Trung Quốc đang có 2.273 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có gần 2.000 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị.

Quyết định triển khai lực lượng gìn giữ hòa bình được đưa ra bởi các quan chức cấp cao nhất ở Bắc Kinh, trong đó tiếng nói của các quan chức cấp cao trong Quân đội là rất đáng kể, không chỉ trên khía cạnh tác chiến của hoạt động GGHB LHQ, mà còn cả trên khía cạnh các tính toán chính trị. Các tham vấn sẽ được chia sẻ và thông qua Hội đồng Nhà nước và Bộ Ngoại giao. Tuy nhiên, đối với các nhiệm vụ triển khai đặc biệt nhạy cảm (ở các quốc gia có rủi ro an ninh cao, bất ổn chính trị hoặc thiếu quan hệ ngoại giao chính thức với Bắc Kinh), Quân ủy Trung ương và Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị sẽ đóng vai trò là người đưa ra quyết định cuối cùng.

Ở cấp thực thi, Văn phòng Gìn giữ hòa bình của Bộ Quốc phòng được thành lập vào năm 2001. Văn phòng này được giao nhiệm vụ phụ trách các khía cạnh hoạt động của hoạt động GGHB LHQ của Trung Quốc, bao gồm huấn luyện tiền triển khai, tuyển chọn lực lượng gìn giữ hòa bình và giám sát các diễn biến của lực lượng gìn giữ hòa bình trên thực địa. Văn phòng này đóng vai trò là đơn vị trung tâm để liên lạc và điều phối giữa các cơ quan và văn phòng khác nhau trong và ngoài Trung Quốc.

2.4. Hoa Kỳ

Tại thời điểm tháng 4/2023, Hoa Kỳ có 29 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó không có bất cứ hình thức đơn vị nào.

Chính phủ Hoa Kỳ không có một quy trình cụ thể để xem xét việc cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ. Các yêu cầu của LHQ đối với Hoa Kỳ (về đóng góp của quân đội hoặc cảnh sát) được đưa ra thông qua Phái đoàn Thường trực của Hoa Kỳ tại LHQ và sau đó được chuyển đến Bộ Ngoại giao và Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ, nơi những yêu cầu này thường được xem xét ở cấp Phó Trợ lý Bộ trưởng. Hội đồng An ninh Quốc gia và Đại sứ Hoa Kỳ tại LHQ cân nhắc về hầu hết các vấn đề liên quan đến đóng góp trong lĩnh vực GGHB LHQ. Mọi hoạt động triển khai quân sự tới các Phái bộ GGHB LHQ đều phải được Thứ trưởng Bộ Quốc phòng phê duyệt (và phải có chấp thuận của Tổng thống).

Về lý thuyết, các quyết định về việc chấp thuận đối với một chiến dịch GGHB của LHQ, cũng như việc đóng góp nhân sự của Hoa Kỳ cho một Phái bộ cụ thể sẽ được hướng dẫn bởi tài liệu “Chỉ thị Quyết định của Tổng thống” (PDD), với một danh sách các tiêu chí riêng biệt để đánh giá cụ thể. Tuy nhiên, trên thực tế, PDD được coi là một tập hợp các nguyên tắc của Hoa Kỳ liên quan đến việc tham gia hoạt động GGHB LHQ, hơn là các hướng dẫn vững chắc.

2.5. Băng-la-đét

Băng-la-đét đóng góp quân đội và nhân viên cảnh sát tới các phái bộ của LHQ dựa trên Biên bản ghi nhớ chung được ký vào tháng 12/2007 như một phần của Hệ thống sắp xếp dự phòng của LHQ (UNSAS).

Chính phủ Băng-la-đét có kế hoạch xây dựng chiến lược gìn giữ hòa bình quốc gia để tăng cường vai trò hoạch định chính sách và đồng bộ hóa các đóng góp trên thực địa của mình tại các phái bộ của LHQ. Tuy nhiên, cho đến nay, quân đội có xu hướng độc quyền đưa ra các quyết định cấp chiến thuật về việc Băng-la-đét tham gia vào các sứ mệnh GGHB LHQ, và chính quyền dân sự đã không phản đối đặc quyền này.

Đối với Quân đội, Cục Tác chiến hải ngoại ban hành các hướng dẫn cần thiết cho tất cả các nhánh liên quan khác của lực lượng vũ trang để làm công tác chuẩn bị cần thiết khi tham gia các Phái bộ GGHB LHQ. Điều này liên quan đến việc lựa chọn nhân sự và cung cấp thiết bị và đào tạo. Bộ Nội vụ (MoHA) nhận được yêu cầu liên quan đến việc triển khai nhân viên cảnh sát cho các nhiệm vụ của LHQ. Sau thông báo ban đầu, MoHA chuyển lệnh cho Trụ sở Cảnh sát ở Thủ đô Dhaka để ra quyết định lựa chọn nhân sự.

2.6. Pháp

Tại thời điểm tháng 4/2023, Pháp đang có 615 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có 555 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị.

Bắt đầu từ năm 1958, quy trình ra quyết định chính sách đối ngoại của Pháp phần lớn nằm trong tay Tổng thống. Đối với các lực lượng quân sự được triển khai tham gia các hoạt động GGHB LHQ, các quyết định được đưa ra bởi Tổng thống với tư cách là Tư lệnh lực lượng vũ trang, nhưng phần lớn được định hình bởi các Bộ trưởng Quốc phòng và Ngoại giao. Nếu cần, Tổng thống

có thể triệu tập một cuộc họp của “Hội đồng Quốc phòng thu hẹp” với sự tham gia của Thủ tướng, các Bộ trưởng Ngoại giao và Quốc phòng, Tham mưu trưởng quốc phòng và các đại diện khác của bộ máy an ninh Pháp. Tại New York, cơ quan đại diện thường trực tham gia chặt chẽ vào việc hình thành quyết định và theo truyền thống do một trong những nhà ngoại giao cấp cao nhất của Pháp đứng đầu.

Quốc hội Pháp đóng vai trò hạn chế trong quá trình đưa ra quyết định tham gia hoạt động GGHB LHQ. Năm 2008, Điều 35 của Hiến pháp đã được sửa đổi để bắt buộc các quyết định hành pháp phải “được thông báo cho Quốc hội về quyết định triển khai lực lượng vũ trang ở nước ngoài, chậm nhất là ba ngày sau khi bắt đầu can thiệp” và yêu cầu có sự ủy quyền của Quốc hội để kéo dài thời gian can thiệp sau khoảng thời gian bốn tháng. Tuy nhiên, một cuộc bỏ phiếu như vậy chỉ được thực hiện một lần duy nhất, liên quan đến hoạt động do LHQ lãnh đạo (đối với Phái bộ UNIFIL vào ngày 28/01/2009). Cho đến nay, điều khoản này đã không đem lại thay đổi đáng kể nào về quy trình ra quyết định hoặc mức độ giám sát của Quốc hội.

2.7. Séc-bi

Tại thời điểm tháng 4/2023, Séc-bi đang có 271 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có 257 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị.

Séc-bi không có quy trình riêng dành cho việc tham gia các hoạt động GGHB LHQ, song mọi quá trình ra quyết định triển khai quân đội và cảnh sát Séc-bi tham gia các chiến dịch đa quốc gia đều nằm trong khuôn khổ pháp luật chặt chẽ. Các văn bản chính bao gồm Luật về Cảnh sát (2005), Luật Quốc phòng (2007) và quan trọng nhất là Luật về Sự tham gia của Lực lượng Vũ trang Séc-bi và Lực lượng Phòng vệ khác trong các chiến dịch Đa quốc gia bên ngoài Biên giới Cộng hòa Séc-bi (LMNO) (2009). Sự đóng góp lực lượng dân sự và cảnh sát được quy định trong Luật Tình trạng Khẩn cấp (2009) và Luật Ngoại giao (2007). Theo LMNO 2009, việc triển khai Lực lượng Quân sự Séc-bi và các lực lượng khác cho các hoạt động đa quốc gia được quyết định trên cơ sở Kế hoạch Tham gia Hằng năm do Bộ Quốc phòng (và/hoặc Bộ Nội vụ (MoI) dành cho cảnh sát) chuẩn bị, được đề xuất bởi Chính phủ để Quốc hội Séc-bi phê duyệt lần cuối. Quốc hội cũng có thể phê duyệt việc tham gia của lực lượng quân sự trong các chiến dịch đa quốc gia ở nước ngoài trong các tình huống đột xuất, “khi tình hình an ninh hoặc nhân đạo ... đã xấu đi đáng kể” (Điều 8, LMNO).

2.8. Hàn Quốc

Tại thời điểm tháng 4/2023, Hàn Quốc đang có 543 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có gần 519 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị.

Là quốc gia tham gia lực lượng GGHB LHQ tương đối muộn, Hàn Quốc trải qua giai đoạn đầu tiên thiếu đi các hướng dẫn rõ ràng và cụ thể về việc đóng

góp lực lượng, dẫn đến sự chậm trễ trong việc triển khai quân. Tuy nhiên, quá trình ra quyết định liên quan đến gìn giữ hòa bình của Hàn Quốc đã dần trở nên minh bạch và được thể chế hóa nhiều hơn. Đáng chú ý nhất là Luật tham gia các hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc, được bổ sung bởi một sắc lệnh liên quan của tổng thống vào tháng 6/2010, quy định cách thức Chính phủ xử lý và xem xét các yêu cầu về cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ. Luật có định nghĩa rõ ràng về hoạt động GGHB LHQ, cung cấp cơ sở pháp lý để thành lập các đơn vị thường trực gìn giữ hòa bình, đặt ra các nguyên tắc để đảm bảo hiệu suất, thủ tục Quốc hội phê duyệt triển khai, cũng như gia hạn và chấm dứt hoạt động, yêu cầu báo cáo hoạt động cho Quốc hội và thành lập ủy ban tư vấn chính sách liên cơ quan.

Quá trình ra quyết định của chính phủ Hàn Quốc bao gồm một quyết định hành pháp và sự phê chuẩn của Quốc hội. Sau khi LHQ đưa ra yêu cầu hoặc lời mời chính thức, Bộ Ngoại giao và BQP thành lập một Ủy ban tham vấn chính sách liên cơ quan, theo quy định của pháp luật và do Bộ trưởng Bộ Ngoại giao làm Chủ tịch, để xem xét và phản hồi yêu cầu. Một tiểu ban cấp Thứ trưởng cũng được thành lập để phối hợp liên cơ quan/liên bộ ở phạm vi rộng hơn. Trong khi chờ đợi, một nhóm điều tra liên bộ sẽ tiến hành các khảo sát thực địa để báo cáo với Ủy ban một cách chi tiết hơn. Sau khi hoàn thành đánh giá sơ bộ và điều tra thực địa, Bộ Quốc phòng chuẩn bị một kế hoạch thực hiện bao gồm các chi tiết cần thiết như mục tiêu và thời gian thực hiện nhiệm vụ, khả năng xảy ra xung đột, quy mô và thành phần quân đội cần thiết, bố trí chỉ huy và kiểm soát, các loại vũ khí và thiết bị cần thiết, các yêu cầu hậu cần và các vấn đề hoạt động khác. Sau đó, Ủy ban chuẩn bị một khuyến nghị chính sách toàn diện để báo cáo Chính phủ. Sau khi Tổng thống chấp thuận, vấn đề này sẽ được báo cáo lên Quốc hội để phê duyệt thông qua 2 bước, (i) tại Ủy ban Quốc phòng của Quốc hội, và (ii) tại phiên họp toàn thể của Quốc hội.

2.9. In-đô-nê-sia

Tại thời điểm tháng 4/2023, In-đô-nê-sia đang có 2.711 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có gần 2.454 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị quân sự và 140 của lực lượng đơn vị cảnh sát.

Đóng góp của In-đô-nê-sia cho các hoạt động hòa bình được điều chỉnh bởi một số khuôn khổ pháp lý. Đầu tiên là Hiến pháp Cộng hòa In-đô-nê-sia 1945, trong đó tuyên bố mục tiêu chính của quốc gia là tham gia giữ gìn trật tự thế giới dựa trên tự do, hòa bình vĩnh cửu và công bằng xã hội. Đạo luật quan hệ đối ngoại số 37/1999 và Đạo luật Nhà nước số 2/2002 cho Cảnh sát Quốc gia cũng đóng góp vào khuôn khổ pháp lý cho phép In-đô-nê-sia tham gia vào các hoạt động vì hòa bình. Đạo luật Nhà nước số 34/2004, xác định vai trò và nhiệm vụ của lực lượng vũ trang (TNI), quy định về sự tham gia của TNI vào các hoạt động hòa bình dưới danh mục “các hoạt động quân sự ngoài chiến tranh”, nhấn mạnh TNI tuyệt đối không tham gia chiến tranh chống lại bất kỳ bên xung đột nào ở nước sở tại.

Năm 2011, Tổng thống In-đô-nê-sia ban hành Nghị định 85/2011, trong đó có việc thành lập Nhóm Điều phối các Nhiệm vụ Gìn giữ hòa bình (TKMPP) để hợp lý hóa quy trình triển khai do Bộ Ngoại giao chủ trì, chịu trách nhiệm chính trong việc điều phối việc triển khai lực lượng GGHB của In-đô-nê-sia. Thành phần TKMPP bao gồm một số bộ và cơ quan: Bộ Quốc phòng, Bộ Nội vụ, Bộ Pháp luật và Nhân quyền, Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch Phát triển Quốc gia, TNI, Cảnh sát Quốc gia, Cơ quan Tình báo Nhà nước.

Năm 2008, In-đô-nê-sia ban hành Nghị định của Tổng thống 7/2008, trong đó khẳng định In-đô-nê-sia chỉ được tham gia các sứ mệnh GGHB do LHQ ủy nhiệm và chỉ đạo. Tuy nhiên, năm 2015, Nghị định 86/2015 của Tổng thống đã cho phép mở rộng sự tham gia GGHB của In-đô-nê-sia bao gồm các nhiệm vụ được ủy quyền bởi các tổ chức khu vực và các tổ chức quốc tế khác, chứ không chỉ bị hạn chế trong các sứ mệnh GGHB LHQ. Nghị định năm 2015 cũng vạch ra một số tiêu chí chính để In-đô-nê-sia đóng góp cho một nhiệm vụ và làm rõ các thủ tục tài chính để triển khai các hoạt động GGHB.

Việc triển khai lực lượng tham gia các hoạt động GGHB nói chung, bao gồm cả GGHB LHQ, được quyết định bởi Tổng thống và sau đó sẽ được thông báo cho Quốc hội. Thông thường phải mất từ 6-12 tháng kể từ khi LHQ đề nghị, In-đô-nê-sia mới có thể triển khai nhân sự.

2.10. Ấn Độ

Tại thời điểm tháng 4/2023, Ấn Độ đang có 5.875 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có gần 5.528 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị quân sự và 137 của lực lượng đơn vị cảnh sát.

Đối với Ấn Độ, quyết định về việc có tham gia vào hoạt động GGHB hay không tuân theo một quy trình đã đã được phát triển và thực thi trong một thời gian dài. Quyết định cuối cùng về việc có tham gia Phái bộ GGHB LHQ hay không được đưa ra bởi Ủy ban Nội các về An ninh, dựa trên việc xem xét từng trường hợp và theo đề xuất của Bộ Ngoại giao (MEA). Đề xuất này sau đó được chuyển đến Bộ Quốc phòng để kiểm tra chi tiết, xem xét bởi một Hội đồng liên quân dưới sự chỉ đạo của Tổng tham mưu trưởng, về tính khả thi của nhiệm vụ, sự sẵn có của lực lượng, đánh giá thiết bị và hồ sơ thiết bị hỗ trợ cần thiết, đồng thời đánh giá các yêu cầu trước khi đào tạo. Nếu cần, các cuộc tham vấn bổ sung có thể được thực hiện với sự tham gia của phe đối lập trong Quốc hội hoặc các cơ quan khác. Sau khi được phê duyệt, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao có thể sẽ công bố quyết định thông qua một tuyên bố tại Quốc hội hoặc thông qua một thông cáo báo chí từ người phát ngôn của Bộ.

2.11. Liên bang Nga

Tại thời điểm tháng 4/2023, Nga đang có 80 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, đều dưới hình thức cá nhân.

Trước đây, Nga coi hoạt động gìn giữ hòa bình chủ yếu gắn liền với các hoạt động của tổ chức khu vực do Nga đứng đầu, Tổ chức Hiệp ước An ninh

Tập thể (CSTO) bao gồm Armenia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan và Nga. CSTO thường xuyên thực hiện các cuộc tập trận đa phương, nhưng từ năm 2019, tổ chức này đã tiến hành các cuộc tập trận đa phương với kịch bản GGHB LHQ. Liên quan đến cuộc xung đột hiện nay ở Ukraine, cả Tổng thư ký CSTO và Ngoại trưởng Nga Sergey Lavrov trước đây đã đưa ra tuyên bố về khả năng triển khai một phái bộ gìn giữ hòa bình ở đó, đặc biệt là phái bộ do CSTO dẫn đầu, mở rộng truyền thống lâu đời của sử dụng Lực lượng “gìn giữ hòa bình” do Nga dẫn đầu để bảo vệ lợi ích của Nga ở nước ngoài.

Khái niệm về Chính sách đối ngoại của Liên bang Nga tháng 02/2013 cho thấy Nga “có ý định tham gia vào các hoạt động kiến tạo hòa bình quốc tế dưới sự bảo trợ của LHQ và trong khuôn khổ hợp tác với các tổ chức quốc tế và khu vực, coi việc kiến tạo hòa bình quốc tế như một công cụ hiệu quả để giải quyết xung đột vũ trang và hoàn thành các nhiệm vụ xây dựng quốc gia sau khủng hoảng” và “tích cực góp phần nâng cao năng lực phòng ngừa, chống khủng hoảng của LHQ”.

Mọi quyết định triển khai lực lượng gìn giữ hòa bình quốc tế nói chung đều được điều chỉnh bởi luật pháp quốc gia và sắc lệnh của Tổng thống. Về lý thuyết, việc ra quyết định được chia sẻ bởi Tổng thống, Chính phủ, Thượng viện của quốc hội, Hội đồng Liên bang. Theo Hiến pháp Nga, Tổng thống là Tổng tư lệnh, và có đặc quyền sử dụng quân đội Nga trong các hoạt động gìn giữ hòa bình quốc tế. Hội đồng Liên bang có tiếng nói cuối cùng trong việc quyết định liệu quân đội Nga có thể được triển khai bên ngoài biên giới quốc gia của Liên bang Nga hay không. Tổng thống phải đưa ra yêu cầu để được Quốc hội chấp thuận, với ngày triển khai và ngày kết thúc được xác định cụ thể. Hạ viện của Quốc hội, Duma, cũng sẽ được thông báo về vấn đề này.

Các nguyên tắc chính của việc triển khai quân đội Nga ở nước ngoài được quy định trong Học thuyết Quân sự của Liên bang Nga từ tháng 12/2014. Mặc dù việc tham gia vào các hoạt động GGHB LHQ được đề cập trong một số điều khoản xuyên suốt học thuyết (Điều 21, 30, 32, 55 và 56), nhưng cũng không có một bộ nguyên tắc xác định, thông số và quan điểm rõ ràng nào. Một tài liệu làm rõ *Khái niệm về sự tham gia của Nga trong các hoạt động gìn giữ hòa bình* bắt đầu được phát triển vào năm 2006, nhưng chưa bao giờ được hoàn thành.

Khung pháp lý chính để cung cấp lực lượng gìn giữ hòa bình cho Liên hợp quốc là Luật Liên bang số 93 - FZ ngày 23/6/1995 *Về Thủ tục Triển khai Nhân viên Dân sự và Quân sự cho các Hoạt động Liên quan đến Duy trì hoặc Khôi phục Hòa bình và An ninh Quốc tế*. Điều 16 quy định Chính phủ có trách nhiệm đưa ra báo cáo hằng năm cho Hội đồng Liên bang và hạ viện của Quốc hội, Duma, về sự tham gia của Nga trong các hoạt động gìn giữ hòa bình trên toàn thế giới. Hơn nữa, Luật này cho phép thành lập lực lượng gìn giữ hòa bình thường trực, được trang bị và huấn luyện đặc biệt cho các hoạt động gìn giữ hòa bình, với một dòng ngân sách riêng. Tuy lực lượng này chưa bao giờ được thành lập, nhưng các chức năng huấn luyện gìn giữ hòa bình đã được chỉ định cho Sư đoàn Samara 15 của Lực lượng Vũ trang Nga.

2.12. Đức

Tại thời điểm tháng 4/2023, Đức đang có 664 quân nhân và cảnh sát tham gia vào các Phái bộ GGHB LHQ, trong đó có gần 622 quân nhân tham gia dưới hình thức đơn vị quân sự.

Vì những lý do lịch sử, việc triển khai các lực lượng vũ trang của Đức ở nước ngoài là một vấn đề gây nhiều tranh cãi và bị hạn chế bởi 2 điểm được quy định tại Hiến pháp là: 1) việc triển khai bị hạn chế nghiêm ngặt đối với việc tham gia vào các thỏa thuận an ninh tập thể; và 2) giới hạn nhiệm vụ của Lực lượng vũ trang chỉ để phòng thủ. Trong Chiến tranh Lạnh, điều này được coi là quân đội Đức không thể rời khỏi lãnh thổ của Đức và sau này là NATO. Theo đó, quân đội Đức đã không tham gia GGHB LHQ cho đến khi nước này thống nhất. Sau năm 1990, sự tham gia của quân đội phi chiến đấu trong các nhiệm vụ của LHQ đã được cho phép.

Tháng 7/1994, Tòa án Hiến pháp Liên bang Đức đã ra quyết định cho Đức phép triển khai nước ngoài, bao gồm cả chiến đấu quân đội, mở rộng khả năng tham gia các loại sứ mệnh do LHQ dẫn đầu, vừa đặt việc triển khai quân dưới các điều khoản ra quyết định chặt chẽ hơn.

Tất cả các quyết định về các hoạt động quân sự của Đức bên ngoài nước Đức thường được đưa ra Quốc hội sau khi tham vấn chặt chẽ với các nước đối tác và trong các cơ quan của các hội đồng quản lý tương ứng của các tổ chức đa phương. Sự giám sát chặt chẽ của Quốc hội đã được chính thức hóa bằng một đạo luật tháng 3/2005 quy định rằng mọi đề xuất triển khai quân đội ở nước ngoài, đặc biệt là có tính chiến đấu, đều cần có sự đồng ý Hạ viện. Đề xuất phải bao gồm thông tin chi tiết về quy mô dự kiến, khả năng, thời gian triển khai và chi phí của đội ngũ. Quốc hội có quyền thu hồi bất kỳ lực lượng nào đang được triển khai.

Quá trình ra quyết định cho sự tham gia của Đức vào các hoạt động của cảnh sát cũng tương tự, nhưng không được kiểm soát chặt chẽ như sự tham gia của quân đội.

2.13. Ôt-xtrây-li-a

Số lượng quân nhân và cảnh sát Ôt-xtrây-li-a tham gia hoạt động GGHB LHQ đã giảm mạnh trong thời gian qua, và đến tháng 4/2023, Ôt-xtrây-li-a chỉ có 26 quân nhân tham gia các Phái bộ GGHB LHQ dưới hình thức cá nhân.

Ôt-xtrây-li-a áp dụng cách tiếp cận “toàn bộ chính phủ” trong quá trình ra quyết định tham gia các hoạt động GGHB. Quyết định cuối cùng được đưa ra bởi Thủ tướng theo lời khuyên của Nội các. Khi nhận được yêu cầu từ LHQ, các bộ và ban ngành liên quan (cụ thể là Bộ Quốc phòng, Bộ Ngoại giao và Thương mại (DFAT), AusAID, Cảnh sát Liên bang và các cơ quan tình báo) sẽ có các báo cáo riêng. DFAT cũng sẽ tham khảo ý kiến của các quốc gia khác về các tác động chính trị và ngoại giao, cũng như các phản ứng dự kiến của các quốc gia

khác đối với các yêu cầu của LHQ. Các bộ, ngành tập hợp thành Ủy ban liên ngành để xem xét yêu cầu của LHQ trên các khía cạnh: (1) Sứ mệnh; (2) Nhiệm vụ của Ôt-xtrây-li-a; (3) khung thời gian dự kiến và cơ hội thành công của nhiệm vụ; và (4) đánh giá các điều kiện thực địa. Thủ tướng nhận được duy nhất đề xuất từ Ủy ban này. Sau khi đưa ra quyết định, Chính phủ sẽ phải thông báo cho Quốc hội, nhưng không cần phải có sự chấp thuận chính thức của Quốc hội (dù sự chấp thuận như vậy thường là thông lệ), vì việc triển khai lực lượng GGHB LHQ thường nhận được sự ủng hộ của lưỡng đảng./.